

לימוד שבועי

לזכרון נצח התלמיד היקר של רבנו ז"ל, בעל הפתק
מורנו ר' ישראל בער אודעסר, ז"ל



הָעוֹלָם הַזֶּה אֵינוֹ כְּלוּם רַק לְמִשְׁךְ אֶל הַתְּכֵלִית הַנִּצְחִי. (נא)
וְאֵין לְהַסְתַּכֵּל אִם יִהְיֶה לוֹ מַעוֹת אִם לֹא. כִּי בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ
יִבָּלֶה יָמָיו בְּשׂוּגָה, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְטַעֶה אוֹתָנוּ לְגַמְרִי. שְׁמַרְאָה
אֶל הָאָדָם כְּאִלּוּ הוּא מְרוּיַח בְּכָל פַּעַם וּבִסּוּף אֵינוֹ כְּלוּם. כְּאִשֶּׁר
נִרְאָה בַּחוּשׁ בָּרַב בְּנֵי־אָדָם שְׁעוֹסְקִים וְעוֹבְדִים יָמִים וְשָׁנִים

רק להגיד ולשיר **נִּנְחַ נְחֻמָּ נְחֻמָּן מְאוּמָן** מקרב את הגאולה

בְּסִחֲרוֹת וּמִשְׁאֵו־מִתָּן וּלְבִסּוֹף כְּשֶׁבָּאִין לְחִשְׁבוֹן אֵין נִשְׁאָר
בְּיָדָם כָּלוּם וְאִם אָפְלוּ מִשְׁיֵג מַעוֹת לִוְקָחִין אוֹתוֹ מִן הַמַּעוֹת.
וְהַכֹּלֵל שְׁשֻׁנִּיהֶם אֵין לָהֶם קִיּוֹם בְּיַחַד דְּהֵינּוּ הָאָדָם עִם
הַמַּעוֹת, רַק אוֹ שְׁלוֹקָחִין הַמַּעוֹת מִן הָאָדָם אוֹ שְׁלוֹקָחִין
הָאָדָם מִהַמַּעוֹת. וּמַעוֹלָם לֹא נִמְצָא שִׁישְׁאָר אֶחָד עִם
הַמַּעוֹת רַק כְּנֻזָּכָר לְעִיל. גַּם הֵיכָן הוּא כָּל הַמַּעוֹת שְׁעוֹשִׁין
מִימֹת עוֹלָם כִּי מַעוֹלָם עוֹשִׁין תָּמִיד מַעוֹת וְהֵיכָן הוּא כָּל
הַמַּעוֹת רַק בְּאַמֶּת אֵינוֹ כָּלוּם לְגַמְרִי.

וְלַעֲבֹד ה': אֵינִי יוֹדֵעַ מִי הוּא שְׁיוּכָל לֹמַר שְׁיַעֲבֹד אֶת ה', לְפִי
גְדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ. מִי שְׁיֹדֵעַ מַעֲט מְגַדֵּלְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ אֵינִי
יוֹדֵעַ אֵיךְ יָכוֹל לֹמַר שְׁיַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְשׁוּם מְלֶאךָ וְשָׂרָף
אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפָּאֵר עַל זֹאת שְׁיוּכָל לַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ רַק
הָעֶקֶר הוּא הָרָצוֹן לְהִיּוֹת רָצוֹנוֹ חֹזֵק וְתַקִּיף תָּמִיד לְהִתְקַרֵּב
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְאַף־עַל־פִּי שֶׁהַכֹּל חֲפִצִּים וְרוֹצִים לַעֲבֹדוֹ,
אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵין כָּל הָרָצוֹנוֹת שׁוֹיִן. וְיֵשׁ חֲלוּקִים רַבִּים
בְּרָצוֹן. אָפְלוּ בָאָדָם אֶחָד בַּעֲצָמוֹ בְּכָל עֵת וּבְכָל רָגַע יֵשׁ
חֲלוּקִים גְּדוּלִּים בֵּין הָרָצוֹנוֹת. וְהַכֹּלֵל שְׁעֶקֶר הוּא הָרָצוֹן
וְהַכְּסוּפִין שִׁיְהִיָּה כּוֹסֵף תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וּבִתּוֹךְ כֵּךְ
מִתְפַּלְּלִין וְלוֹמְדִין וְעוֹשִׁין מַצּוֹת. (וּבְאַמֶּת לְפִי גְדֻלַּתוֹ יִתְבָּרֵךְ
כָּל אֱלוֹ הָעֲבוֹדוֹת אֵינָם כָּלוּם רַק הַכֹּל הוּא בְּדֶרֶךְ "כְּאֱלוֹ", כִּי
הַכֹּל הוּא כְּמוֹ שְׁחֹק בַּעֲלָמָא כְּנֻגַּד גְּדֻלַּתוֹ יִתְבָּרֵךְ. בְּלִשׁוֹן
אַשְׁכְּנַז קְלֵאמִירֶשֶׁט).

גַּם חֲכָמוֹת אֵינָם כָּלוּם רַק תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת. גַּם בְּתִמְימוֹת
אֲסוּר לְהִיּוֹת שׁוֹטָה. אֲבָל אַף־עַל־פִּי־כֵן חֲכָמוֹת אֵין צְרִיכִים
כָּלֵל. וְכַמְבָּאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (ב). גַּם אֵין טוֹב לְהִיּוֹת זָקֵן; הֵן
חֲסִיד זָקֵן וְהֵן צַדִּיק זָקֵן. זָקֵן אֵין טוֹב, כִּי צָרִיךְ רַק לְהִתְחַדֵּשׁ
בְּכָל יוֹם לְהִתְחִיל בְּכָל עֵת מִחְדָּשׁ. רַק יֵשׁ מֶה שֶׁהוּא מְשַׁבֵּיחַ
כְּשֶׁהוּא זָקֵן. הֵינּוּ דְּבָר אַחֵר שְׁמוּסִיף כַּח כְּשֶׁמִּזְקִין כְּמוֹ
שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָּה (ג). גַּם הַפְּקָרוֹת אֵין צְרִיכִים.

אֶף-עַל-פִּי שְׂבָאֲמַת אֶצְלִי אֵינוֹ נִקְרָא הַפְּקָרוֹת כָּלָל. אֲדִרְבָּא לְהַפְּךָ כְּשֶׁרֹודֵף אַחֵר עֶסְקִי עוֹלָם הִזָּה וְרַחוּק מִעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶהוּ מִפְּקָר בְּאֲמַת. אֲךָ אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֶפְלוּ מֶה שְׁנִקְרָא אֶצֶל הָעוֹלָם הַפְּקָרוֹת, דִּהְיִינוּ מִי שְׂמִפְקִיר כָּל עֶסְקִי עוֹלָם הִזָּה מִכָּל וְכָל וְעוֹסֵק רַק בַּעֲבוּדַת ה' שְׁזֵהוּ אֶצֶל הָעוֹלָם הַפְּקָרוֹת, גַּם זֶה אֵין צְרִיכִים כִּי יְכוּלִים לִהְיוֹת אִישׁ כְּשֶׁר בְּלִי הַפְּקָרוֹת.

אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ מֵאֵתִי שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ עֲצָמוֹ לְהָעוֹלָם לְהַטְעוֹת. שֶׁלֹּא יִטְעָה אוֹתוֹ הָעוֹלָם כִּי לֹא נִמְצָא אֶחָד שְׂיִהְיָה לוֹ קֶץ וְסוֹף טוֹב מִן הָעוֹלָם. וְכָל בְּנֵי-אָדָם שֶׁהָיוּ אֶפְלוּ אוֹתָן שְׁתַּפְּסוּ בְּיָדָם כָּל הָעוֹלָם הִזָּה כָּלוּ, הִיָּה סוֹפָם רַע מְאֹד, גַּם לְדוּרֵי דוֹרוֹת קִלְקְלוּ וְהִפְסִידוּ. וְאֶפְלוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם צְרִיכִים לֵידַע מְזִה. מֵאַחֵר שְׂאִין הָעוֹלָם הִזָּה כָּלוּם, מֶה צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת. עַל זֶה צְרִיכִים זְכִיָּה מִן הַשָּׁמַיִם לְזָכוֹת לֵידַע מֶה שְׁצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת, אֲךָ יִשְׂרָאֵל אֵין צְרִיכִים לָזֶה. כִּי כָּבֵר הֵם יוֹדְעִים מֶה לַעֲשׂוֹת עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה.

הָעוֹלָם אוֹמְרִים שְׂאִין צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ גְּדוּלוֹת, וְאֲנִי אוֹמֵר שְׁצְרִיךְ דּוֹקָא לְבַקֵּשׁ גְּדוּלוֹת; לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ אַחֵר הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר דּוֹקָא. וְכָבֵר מִבְּאֵר מְזִה בְּסַפְרִים(ד) שְׁצְרִיךְ לְחַפֵּשׁ דּוֹקָא אַחֵר הַצְּדִיק וְהַרְבֵּי הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר.

וְכִנְגֵּד הַתְּאוּוֹת הַמְּטָרִידִים אֵת הָאָדָם. בְּאֲמַת אֵין נִמְצָא שׁוּם תְּאוּהָ כָּלָל, כִּי אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה הוּא הַכֶּרֶחַ לְקִיּוֹם הַגּוֹף, וְגַם בָּנִים מִכֶּרְחִים לְהוֹלִיד. וְכָל זֶה הָאָדָם מִכֶּרֶחַ, וְאִם כֵּן אֵין שׁוּם תְּאוּהָ כָּלָל, רַק שְׁצְרִיכִים לְהַתְנַהֵּג בָּהֶם בְּקִדּוּשָׁה וּבִטְהָרָה. וְהַשֶּׁכֶּל שֶׁל הָאָדָם יְכוּל לַעֲמֹד כְּנֶגֶד כָּל הַתְּאוּוֹת, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִהְיֶה חֲכָמָתָא לְחַפְיָמִין(ה). כִּי יֵשׁ לְכָל אֶחָד חֲכָמָה בִּכְחַ, רַק שְׁצְרִיכִין לְהוֹצִיאָם מִכָּח אֶל הַפַּעַל. וּבְזֶה הַשֶּׁכֶּל לְבַד שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד בִּכְחַ חֲכָמָתוֹ, דִּהְיִינוּ מֶה שֵׁישׁ לוֹ מַעֲצָם בְּרִיאָתוֹ, מִלְּבַד מֶה שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מוֹסִיף

לתן חכמה לחכימין, בכח חכמתו לבד יכול גם-כן לעמד
כנגד התאוות. ואפלו מי שכבר נמשך אחר תאוות עולם
הזה ועבר מה שעבר ונפגם שכלו ונתבלבל ונתמעט,
אף-על-פי-כן במעט מעט שכל הנשאר יכול גם-כן לעמד.
ואפלו נקדה אחת מן השכל יכולה לעמד כנגד כל העולם
עם התאוות. ובכל מקום שהוא יכולין להיות סמוכין לשם
יתברך. ועין במקום אחר(ו) מזה שגם בשאול תחתיות חס
ושלום יכולין להתקרב אליו יתברך ולעבדו יתברך באמת.
ענה ואמר: או שצריכין לזה רחמנות מהשם יתברך, או
יגיעות ועבודות, או שצריכין שניהם שיהיה לו יגיעות
גדולות בעבודת ה' וגם רחמנות מאתו יתברך, קדם שזוכין
שיעמדו וישקטו שמרי המח למטה עד שלא ירצה שום דבר
בעולם ויהיה הכל שוה אצלו. בהתהלך תנחה אותך
בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחר(ז), הינו שהכל
שוה ואין שום חלוק בין העולם הזה ובין הקבר ובין העולם
הבא. כי בהתהלך תנחה אותך התורה. וכן בשכבך תשמר
עליך, ששם בשכבך בקבר, שם גם-כן השם יתברך והתורה,
וכן והקיצות לעולם הבא וכו'(ח). כי מאחר שאין לו שום
תאוה ורצון כלל לשום דבר. רק להשם יתברך ולהתורה,
נמצא שהכל שוה אצלו. בין בעולם הזה. בין בקבר. בין
בעולם הבא בכלם הוא דבוק רק בהשם יתברך ובהתורה.
כי מי שמקשר בעולם הזה יש חלוק בין העולם הזה שהוא
רחבת ידיים ובין הקבר שהוא מקום צר וכיוצא בזה. אבל מי
שנזדבק מחו ואין לו שום שמרים במח הכל שוה אצלו
כנזכר לעיל: